

IZA/GALA

Integraal Zorgakkoord/Gezond Actief Leven Akkoord

Gemeente Maastricht

Tessa Ewalds - Haan
Projectleider GALA/IZA

Gemeente Maastricht

Agenda

1. Aanleiding

Uitdagingen die hebben geleid tot IZA, GALA

2. Transformeren van zorg én welzijn

Transformeren: waarom, hoe, wat?

GALA

De verschillende GALA onderdelen

IZA

Transformatieplan: wat is dat?

Welke transformatieplannen zijn er?

Wat merkt de inwoner hiervan?

3. Wat betekent dit voor Maastricht?

Wat gaan we van deze transformaties zien in de stad?

1. Aanleiding

Uitdagingen die hebben geleid tot IZA, GALA

Aanleiding: Het zorginfarct

Trends en ontwikkelingen laten zien dat de Nederlandse gezondheidszorg dichtslibt.
Factoren die hieraan ten grondslag liggen:

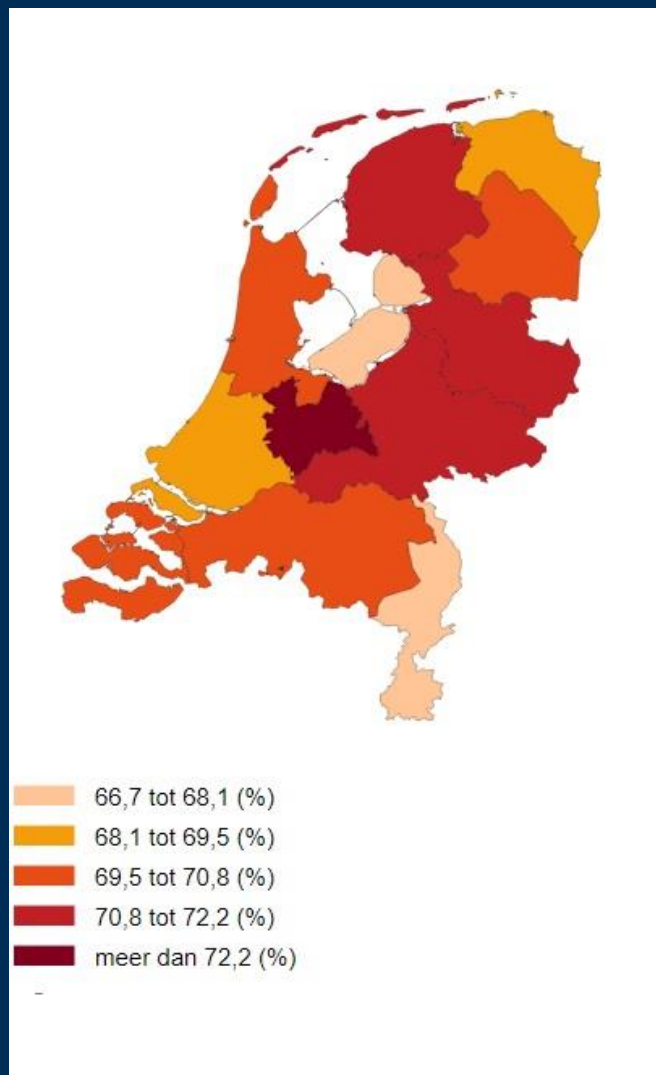
* Dubbele vergrijzing = mensen worden steeds ouder
 = het aantal ouderen neemt fors toe

* Zorgvraag neemt toe

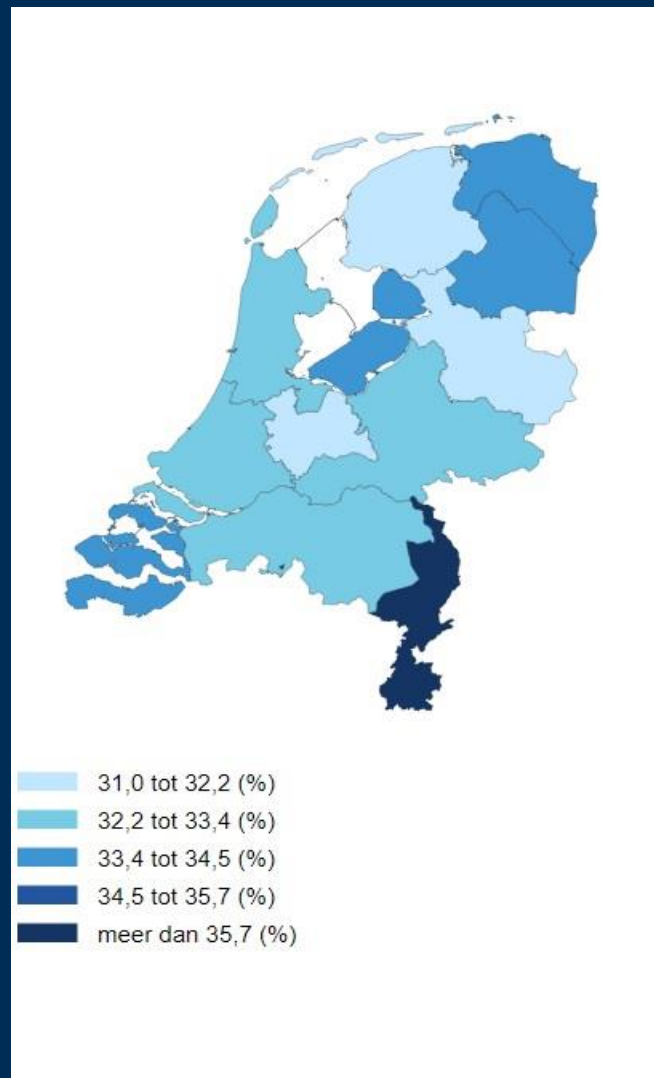
* Zorgaanbod neemt af
(o.a. doordat 30% van de zorgmedewerkers met pensioen gaat)

Limburg in vergelijking met Nederland

Ervaren gezondheid

Bron: CBS

Eén of meer langdurige ziektes

Onze regio in vergelijking met Nederland

Onze regio

- In vergelijking met het landelijk gemiddelde zijn de **demografische druk en grijze druk hoog** en stijgt sneller dan landelijk gemiddelde
- De regio wordt gekenmerkt door een **lage sociaal-economische status** en kenmerkt zich door **grote gezondheidsachterstanden** en **grote verschillen tussen gemeenten en wijken**. Ook is er sprake van relatief minder goede gezondheid en veel inwoners met chronische aandoeningen, met een minder goede mentale gezondheid. Dit is zichtbaar in hogere zorgkosten voor de meeste zorgsoorten
- De **levensverwachting ligt in Zuid-Limburg lager** dan in Nederland, dat geldt ook voor de levensverwachting in goede gezondheid

Bevolking neemt af en vergrijst sterk

- De bevolking daamt de komende jaren en zal tot 2040 met 9% afnemen
- Er is sprake van een **sterke vergrijzing** en in de toekomst neemt dat verder toe. Het absolute aantal 65-plussers blijft nog langzaam toenemen.
- De verhouding tussen het werkende deel van de bevolking en het niet-werkende deel van de bevolking wordt schever

Dit vraagt om transformeren van zorg én welzijn!

2. Transformeren van zorg én welzijn

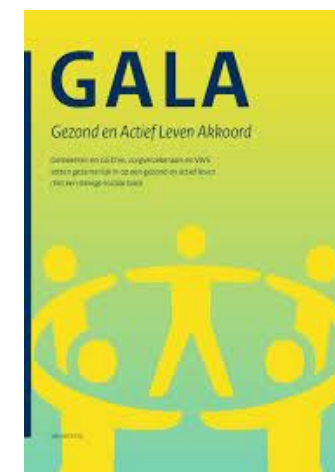
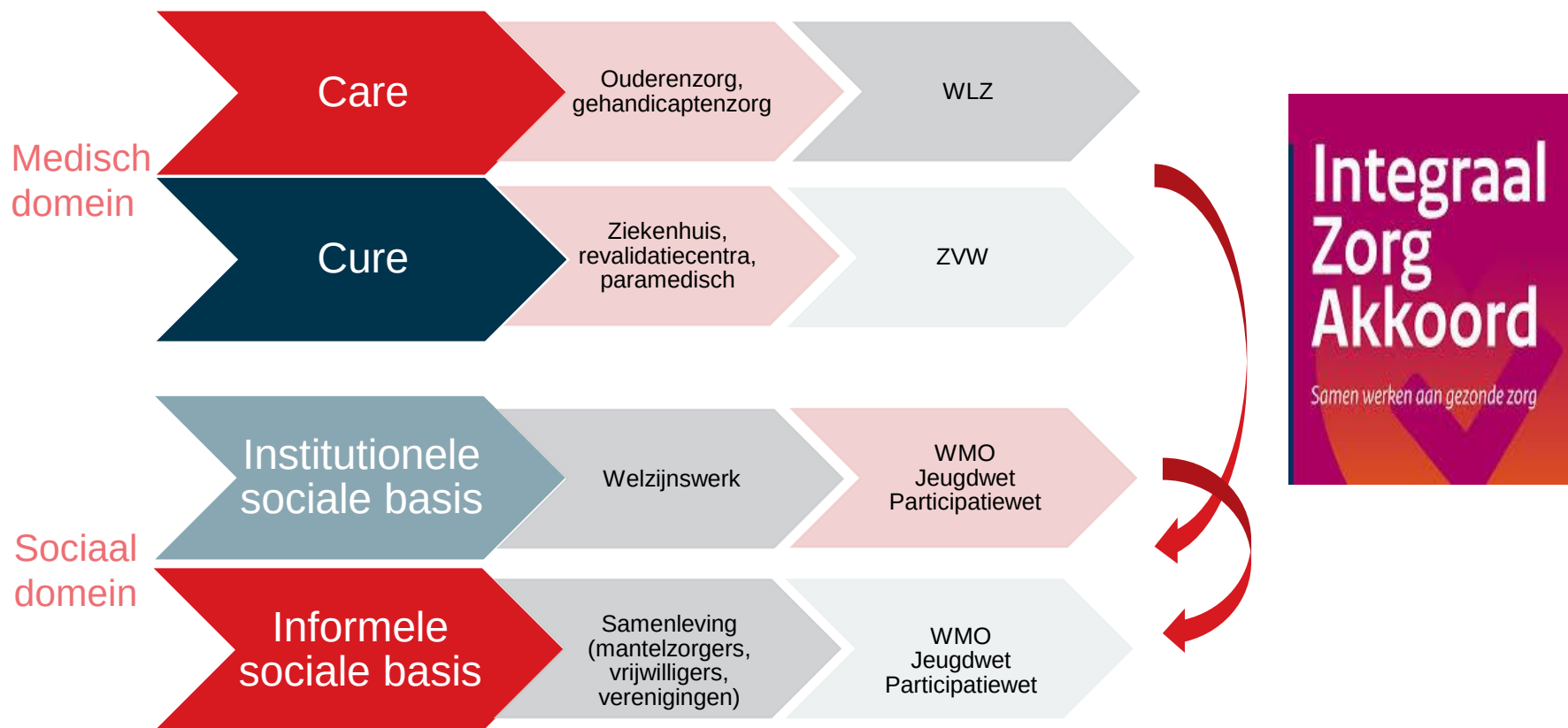
Transformeren: waarom, hoe, wat?

GALA: De verschillende GALA onderdelen

*IZA: Transformatieplan: wat is dat?
Welke transformatieplannen zijn er?
Wat merkt de inwoner hiervan?*

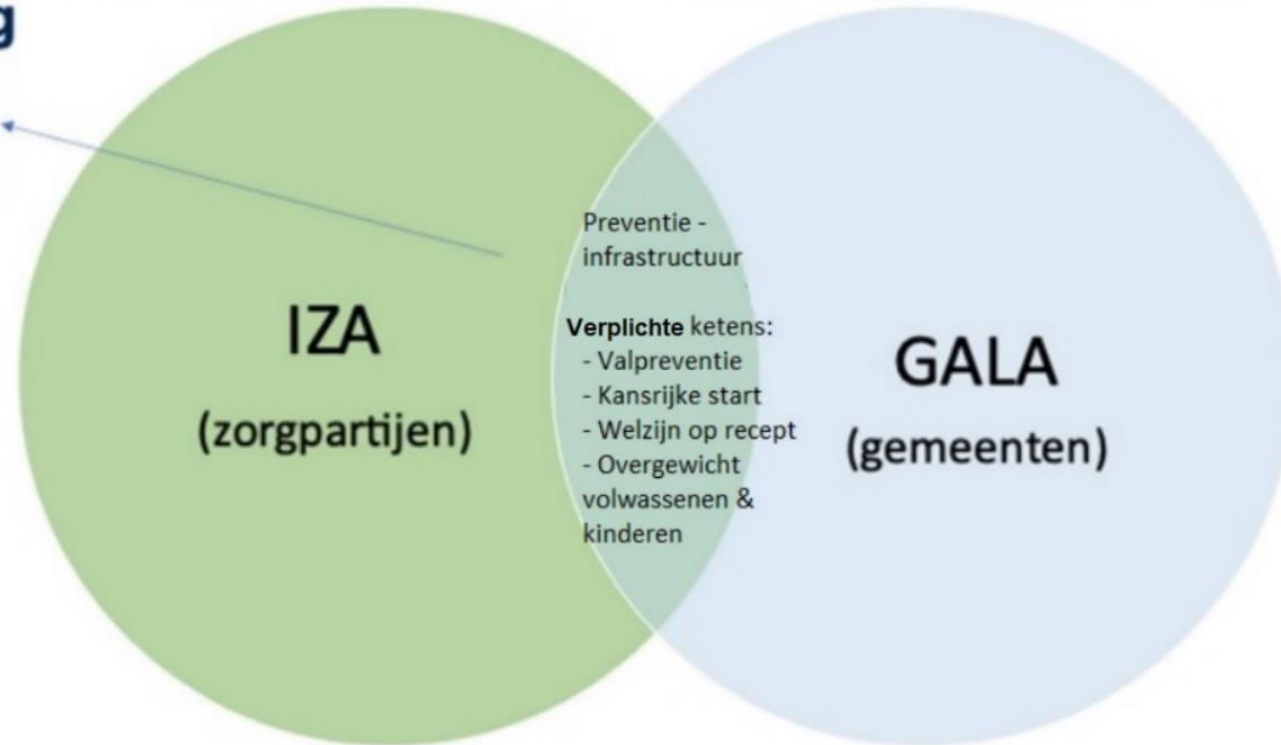
Transformeren: Waarom, hoe, wat?

Transformeren: Waarom, hoe, wat?

IZA en GALA hebben overlap en versterken elkaar in de uitvoering

Preventie en gezondheidsbevordering verplicht onderdeel van regio beeld en regioplan

Van zorg naar gezondheid en preventie

Regionaal

Lokaal

GALA

De verschillende GALA onderdelen

Combinatiefunctionarissen*	Het versterken van een combinatie van sport-, beweeg- en cultuuraanbod in Maastricht met als overkoepelend doel: gezondheidsbevordering
Lokaal sportakkoorden <i>sportakkoord II eind 2022 ondertekend</i>	Gericht op een groter bereik en meer betekenis van sport. Belangrijke thema's: sociaal veilige sport, vaardig in bewegen, inclusie & diversiteit, vitale sportaanbieders, ruimte voor sport en bewegen, maatschappelijke waarde van topsport.
Valpreventie	Een beweegprogramma voor ouderen om vallen te voorkomen. Hierbij wordt net als andere GALA onderdelen ook integraal gekeken.
Terugdringen gezondheidsachterstanden	Gezondheid is een centraal thema in de stadsvisie, de sociale visie, omgevingsvisie én het bestuursakkoord 2022 - 2026. Belangrijk speerpunt hierbij is het inzetten van positieve gezondheid als methodiek.
Mentale gezondheid	Er wordt ingezet op preventie- en participatie bevorderende interventies in de meest kwetsbare wijken en ten behoeve van de meest kwetsbare doelgroepen. Er is extra aandacht voor jongeren.
Welzijn op recept	Door inzet van welzijnscoaches kunnen mensen met psychosociale problemen eerder geholpen worden.
Versterken sociale basis	Versterken van de sociale basis is bij uitstek het onderdeel waar het sport-, cultuur en sociaal aanbod met elkaar in verbinding wordt gebracht. We zetten in op het verbeteren van de sociale kwaliteit van het voorzieningenniveau en het verhogen van de deelname aan sociale activiteiten in de stadsdelen.
Mantelzorg	Gericht op het terugdringen van het aantal overbelaste mantelzorgers door middel van het vergroten van het bereik van specifieke doelgroepen (zoals bijvoorbeeld migrantengroepen) en buurten waar sprake is van veel overbelaste mantelzorgers.
Eén tegen eenzaamheid*	Deze aanpak zet in op het doorbreken van het taboe op eenzaamheid, het verminderen van eenzaamheidsgevoelens, het vroegtijdig signaleren van eenzaamheid en het versterken van netwerken tegen eenzaamheid.
Kansrijke start	Aanbod creëren voor zwangeren in kwetsbare situaties. Te denken valt aan het aanbieden van een specifiek zorgpad en centering pregnancy bij verloskundige praktijken.
Overgewicht & obesitas = Aanpak overgewicht bij kinderen = Gli bij overgewicht en obesitas volwassenen	Aanpak op lokaal en regionaal niveau gericht op overgewicht/obesitas bij volwassenen/kinderen. Het gaat hierbij om het ontwikkelen van gezonde leefstijl (voeding & beweging).
OKO & vroegsignalering = regionaal (ggd) = lokaal (projectleider)	Een breed preventieve en wetenschappelijk onderbouwde jeugdaanpak die gericht is op gelijke kansen. Dit vraagt om gezamenlijke inspanning van gezinnen zelf, ook scholen, gemeenschappen en beleidsmakers. Verslavingspreventie is een belangrijk onderdeel.
Fysieke leefomgeving	Het verbinden van het sociale en het fysieke domein met brede focus: hittestress, groene leefomgeving en inrichting van stadsdelen.

Bron:
Lokale Plan van aanpak GALA
(vastgesteld dd december '23)

IZA

*Transformatieplan: wat is dat?
Welke transformatieplannen zijn er?
Wat merkt de inwoner hiervan?*

Transformatieplan: wat is dat?

Waarom?

De groeiende zorgvraag moet worden omgebogen om de zorg nu en in de toekomst **toegankelijk, uitvoerbaar** (personeel) en **betaalbaar** (kosten) te houden.

Hoe?

Door het opschalen (versnellen) van bewezen effectieve interventies. Het gaat hierbij om een **uniforme aanpak voor heel Zuid-Limburg**.

Wat?

Om aanspraak op transformatiemiddelen te maken, wordt een **transformatieplan** opgesteld. Deze wordt ingediend bij en goedgekeurd door de coördinerend verzekeraar. Met een goedgekeurd transformatieplan kan zorgtransformatie plaatsvinden in samenwerking met relevante partijen, waaronder de gemeente.

Financiën?

Er zijn afspraken gemaakt met zorgaanbieders, zorgprofessionals, patiëntenorganisaties, zorgverzekeraars en gemeenten over deze transformatie. Het ministerie van VWS stelt 2,8 miljard euro aan transformatiemiddelen beschikbaar. Ieder transformatieplan heeft een **sluitende businesscase**.

Welke transformatieplannen zijn er?

Palliatieve zorg

Deltaplan ouderen

PlusWIJken

Ouderen MC

Mentale gezondheid

Academie voor patiënt en mantelzorg

Arbeidsmarkt

Digitalisering

Sociale WiFi

RSO Zuid Limburg (Regionale Samenwerking Organisatie)

Transformatieplan: wat is dat?

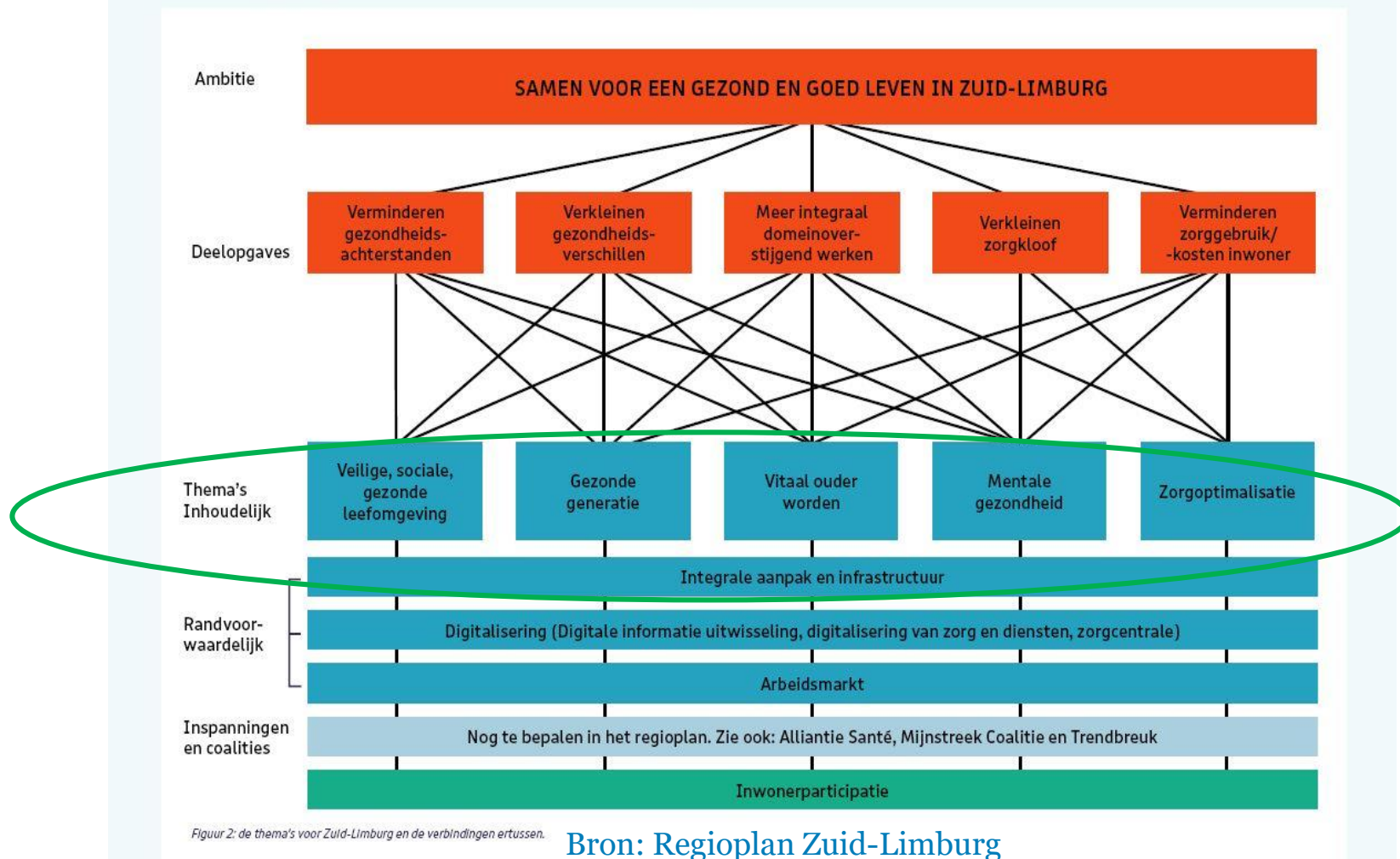
Uitgangspunten

Transformeren van zorg
middels transformatieplannen

Onderliggende
voorwaarden

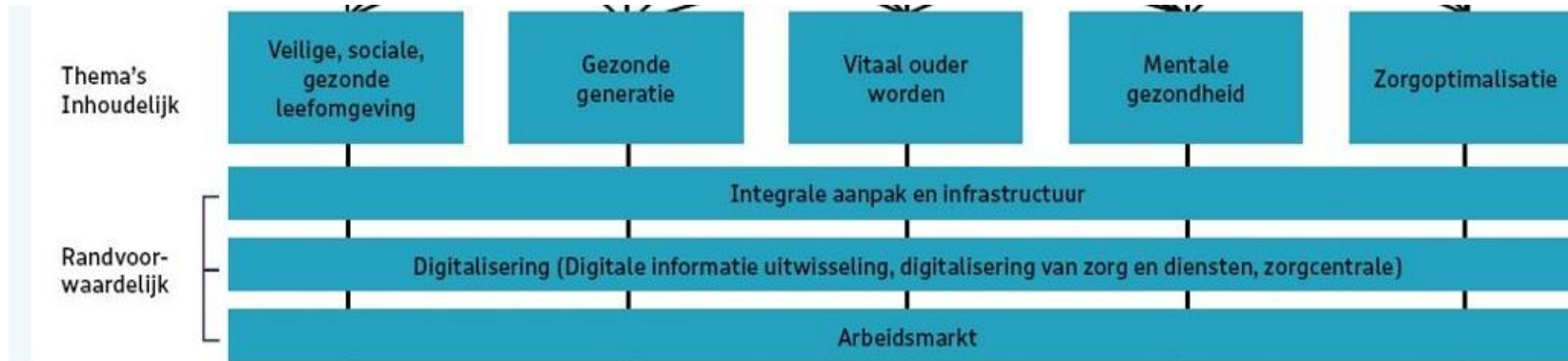

VAN DEELOPGAVES NAAR THEMA'S

Transformatieplan: Sociale WiFi

Sociale WiFi

Transformatieplan Sociale WiFi

→ Het aansterken van de sociale basis door:

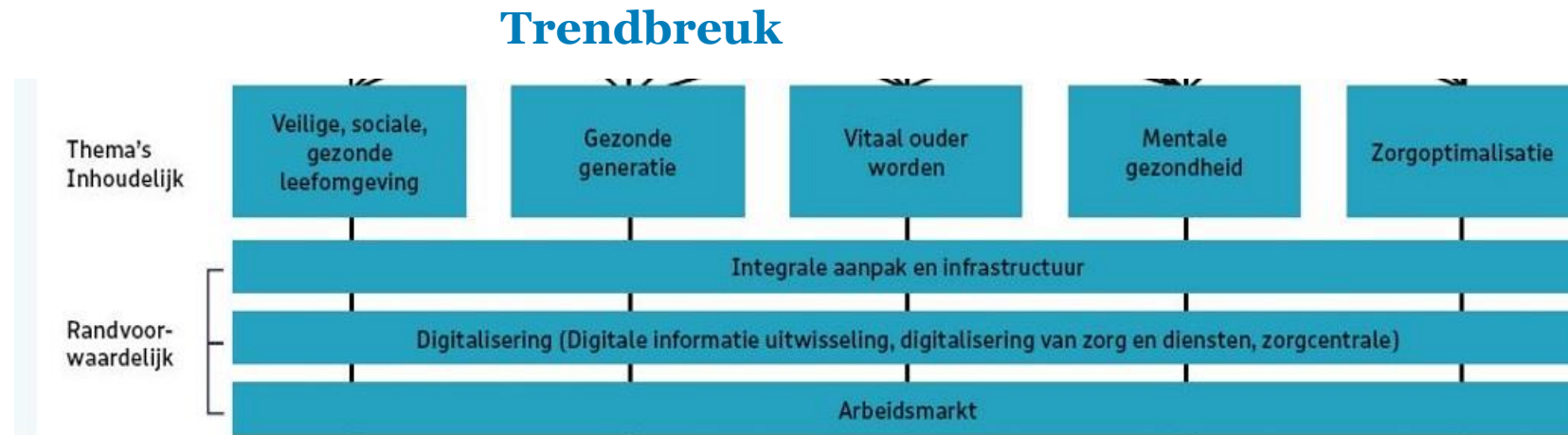
- het intensiveren van **gemeenschapsvorming** in Zuid Limburgse gemeenschappen
- het stimuleren en ondersteunen van **duurzame** inwonersinitiatieven op het gebied van zorg en welzijn
- informeel netwerk dat niet direct zichtbaar maar wel merkbaar is

Wat merkt de inwoner hiervan?

“Ik voel me écht onderdeel van de wijk waar ik woon waarin ik iets voor de ander kan betekenen en ook een beroep op mijn burens kan doen.”

Transformatieplan: Trendbreuk

Transformatieplan Trendbreuk (2018)

→ De **trend** van hardnekkige gezondheidsachterstand **doorbreken**

- Kansrijke Start → pre-nataal huisbezoek, geboortezorg-flex, Stevig Ouderschap
- Peutertijd → gezonde kinderopvang
- Basisschool → **gezonde basisschool** (voeding, bewegen, welbevinden)
- Voortgezet Onderwijs → **voeding**, welbevinden, beweging, relaties, seksualiteit,
- Werk & Ouderschap → **leefstijl**, startkwalificatie, Nu Niet Zwanger

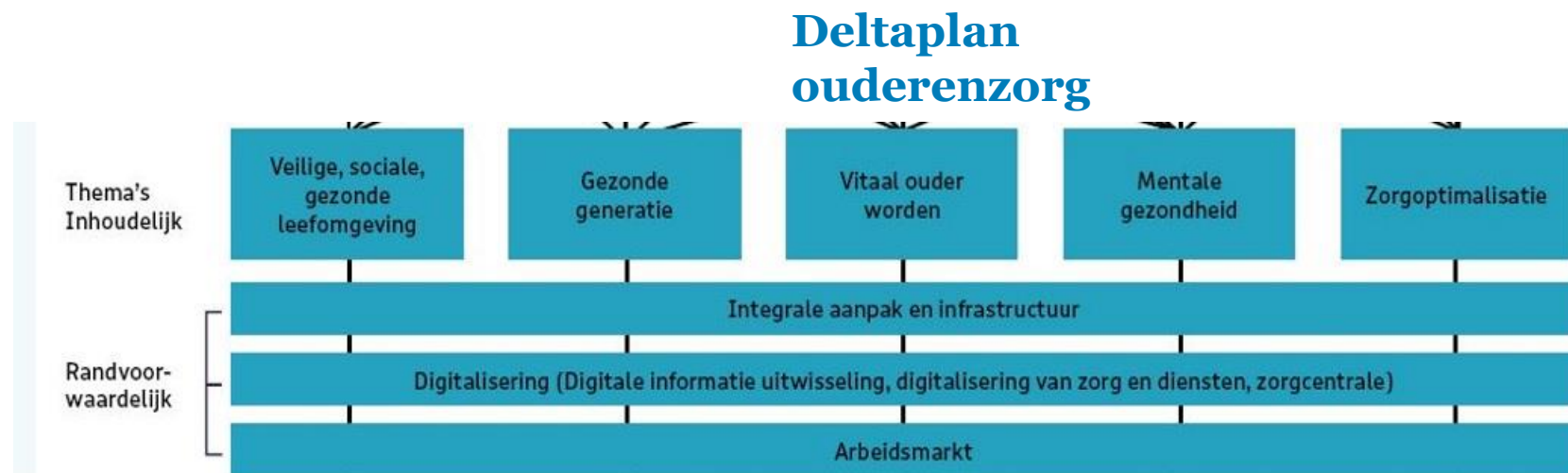
Wat merkt de inwoner hiervan?

“Ik weet wat ik moet doen zodat mijn kind opgroeit in een omgeving die veilig en gezond is.”

“Ik heb het gevoel dat ik erbij hoor. Ik weet dat ik dezelfde kansen heb als andere kinderen om mij heen.”

Transformatieplan: Deltaplan ouderenzorg

Transformatieplan Deltaplan Ouderenzorg

→ ouderenzorg blijft **toegankelijk** en **betaalbaar** door het creëren van **woonzorgzones** die eraan bijdragen dat ouderen in **langere gezondheid** thuis kunnen blijven wonen.

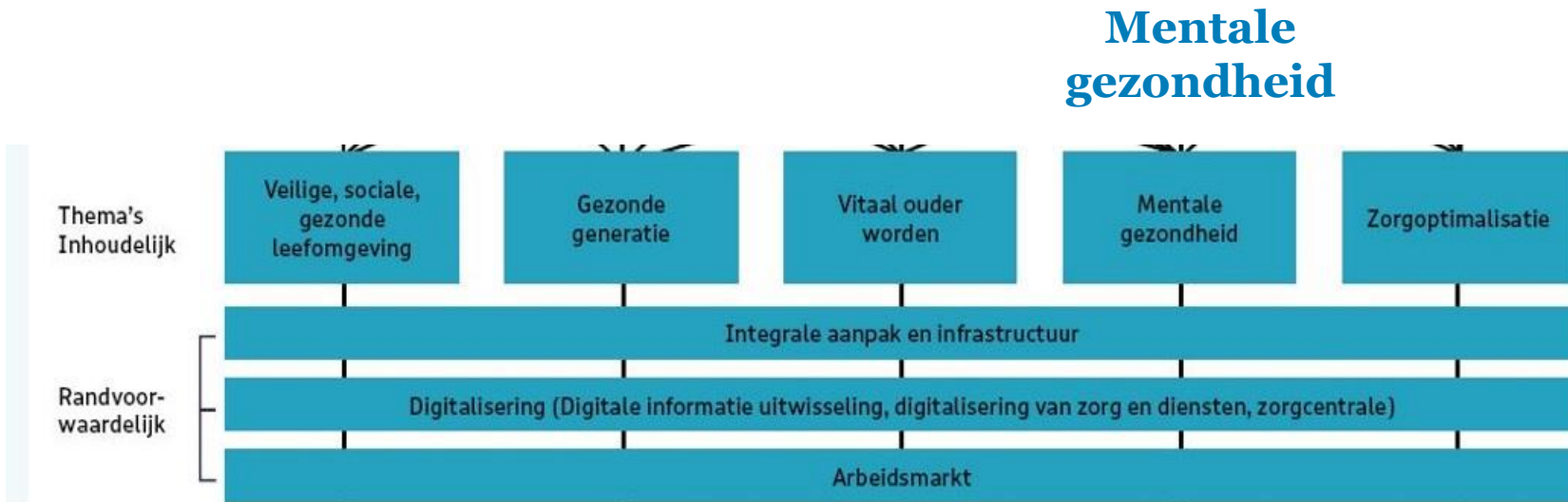
- Woonzorgzones: geclusterd wonen, wijkzorg, wijkpoli
- Maatschappelijke Steunsystemen: ouderenadviseurs, mantelzorgondersteuning, etc

Wat merkt de inwoner hiervan?

“Ik woon op een betaalbare en prettige plek met andere ouderen om mij heen. Doordat ik in mijn directe omgeving gebruik kan maken van zorgtechnologie en een steunend netwerk kan ik beter mijn eigen dingen blijven doen.”

Transformatieplan: Mentale gezondheid

Transformatieplan Mentale Gezondheid

→ **Juiste zorg** op de **juiste plek** bij mensen met mentale problemen

- Uniform Instroommodel/Verkenkend Gesprek
- Laagdrempelige inloopvoorzieningen
- Ervaringsdeskundigheid

Wat merkt de inwoner hiervan?

“De verkenning van mijn klachten is beter georganiseerd bij de huisartspraktijk en daardoor kan ik eerder passende ondersteuning vinden als ik niet lekker in mijn vel zit.”

Transformatieplan: PlusWIJken

Transformatieplan PlusWIJken → **Samenwerking** mét en in de wijk/rondom de huisartsen-praktijk

- Van huisartspraktijk naar medisch centrum waarin **zorg én welzijn** worden **vervlochten**
- Doen wat nodig en passend is, in ieder geval 4 kernaanpakken:
 - PlusPraktijk
 - Kernteam Ouderen
 - Doorbraakmethode
 - Welzijn op recept

Wat merkt de inwoner hiervan?

“Doordat mijn huisarts nu ook dichtbij fysiotherapie aanbiedt en goed afstemt met mijn maatschappelijk werker voel ik mij beter begrepen en ben ik sneller en beter geholpen.”

3. Wat betekent dit voor Maastricht?

Wat gaan we van deze transformaties zien in de stad?

Wat gaan we van deze transformaties zien in de stad?

Het aantal opbouwwerkers/welzijnscoaches in onze stad wordt aanzienlijk vergroot zodat:

- De sociale basis wordt versterkt
- De ondersteuning van mantelzorgers wordt geïntensiveerd

Huisartsenpraktijken/gezondheidscentra

- Toevoeging van extra professionals aan de huisartsenpraktijken zodat onder andere:
 - * Vaker en beter oplossingen gevonden kunnen worden in het sociaal domein
 - * Wachttijden voor GGZ-zorg afnemen

Woonzorgzones

- Op (in eerste instantie) 11 plekken in de stad wordt toegewerkt naar woonzorgzones

Financiën

De totale financiële impuls voor de periode 2023-2026 ziet er als volgt uit:

IZA & GALA

Het ministerie van VWS stelt **landelijk** 2,8 miljard euro aan transformatiemiddelen beschikbaar.

- inzet ZL is om 50-75 mio per jaar naar de regio te krijgen
- dat zou ongeveer 5-10 mio per jaar voor onze stad betekenen

Deze middelen komen bovenop de lokale GALA-middelen (ongeveer 2 mio/jaar)

Tenslotte ontvangen we vanuit de SPUK-IZA ongeveer 1 mio per jaar om de governance (programma- en projectleiders etc) uit te financieren

Na 2026:

Uitgangspunt: business-cases (mits gerealiseerd) vormen de richtingwijzer voor structurele financiering.

In 2026 stopt GALA, in de aanloop daarnaartoe kijken we nu al wat een sluitende business case zodat het een vervolg kan krijgen vanuit gemeentelijke middelen.

Bedankt voor
uw aandacht

Zijn er nog vragen?